

Uchwała Nr XXVIII/159/2016

Rady Miejskiej w Nowogrodzie Bobrzańskim

z dnia 8 czerwca 2016 r.

w sprawie: **przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Nowogród Bobrzański na lata 2016 - 2018**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 446) oraz art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 575) Rada Miejska w Nowogrodzie Bobrzańskim postanawia:

§ 1.

Przyjąć Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Nowogród Bobrzański na lata 2016 - 2018 w brzmieniu stanowiącym załącznik do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Nowogrodu Bobrzańskiego.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty na terenie Gminy Nowogród Bobrzański.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Robert Milto

Załącznik do Uchwały Nr XXVIII/159/2016

Rady Miejskiej w Nowogrodzie Bobrzańskim

z dnia 8 czerwca 2016 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

w Gminie

Nowogród Bobrzański

na lata 2016-2018

MAJ 2016

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE.....	str. 3
2. UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU.....	str. 3
3. ZAŁOŻENIA PROGRAMU.....	str. 4
4. DIAGNOZA POTENCJAŁU LOKALNEGO MIASTA I GMINY NOWOGRÓD BOBRZAŃSKI.....	str. 5
4.1. ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE POPRAWĘ SYTUACJI RODZINY I DZIECKA.....	str. 6
4.2. DZIAŁANIA NA RZECZ RODZIN MIEJSKO - GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ.....	str. 10
4.2.1. PROBLEMY OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE W RODZINACH.....	str. 20
4.2.2. MOCNE I SŁABE STRONY W OBSZARZE PROBLEMÓW OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH.....	str. 26
5. CEL GŁÓWNY, CELE SZCZEGÓŁOWE I KIERUNKI DZIAŁAŃ.....	str. 28
6. SPOSÓB REALIZACJI CELÓW.....	str. 32
7. ADRESACI PROGRAMU.....	str. 33
8. FINANSOWANIE PROGRAMU.....	str. 33
9. MONITOROWANIE I SPRAWOZDAWCZOŚĆ.....	str. 34
10. PODSUMOWANIE.....	str. 34

1. WPROWADZENIE

Rodzina to podstawowa grupa społeczna, która początkuje wszelkie działania prawidłowego funkcjonowania społeczeństwa. Innymi słowy, rodzina jest instytucją, która prowadzi do kształtowania tożsamości i postaw młodego człowieka. To właśnie w niej rodzi się hierarchia wartości, kodeks postępowania, kształtuje się kręgosłup moralny dzieci i młodzieży. Dlatego nawet niewielkie zaburzenie może powodować destabilizację w rodzinie. Destrukcyjne przerwanie łańcucha więzi rodzicielsko - opiekuńczych prowadzi do zakłócenia relacji międzyludzkich.

Oslabienie rodziny zarówno w sferze materialno - bytowej, jak i w sferze więzi rodzinnych wymaga podjęcia stosownych kroków ze strony państwa. Wszelkie działania podejmowane na rzecz dobra dziecka i jego rodziny powinny być spójne i zgodne z potrzebami osób. W związku z tym Gmina od lat prowadzi działania pomocowe dla rodzin z dysfunkcjami. Rosnące zagrożenia wywierają jednak potrzebę tworzenia programu wspierania rodziny, która to stanowi podstawowe środowisko życia i wychowania młodego pokolenia.

2. UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU

Przedkładany Program Wspierania Rodziny został przygotowany w oparciu o diagnozę problemów społecznych opisanych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Nowogród Bobrzański na lata 2016 - 2022.

Zgodnie z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. Z 2016 r., poz. 575) do zadań własnych gminy należy między innymi opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny. W świetle założeń ustawy pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i powinna być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, by działania i decyzje względem rodziny były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji (pomoc społeczna, szkoła, sąd, policja).

Konsekwencją powyższego zapisu jest wprowadzenie trzyletniego programu wspierania rodziny w gminie Nowogród Bobrzański. Priorytetem będzie stworzenie działań profilaktycznych i osłonowych tak, aby zapobiegać marginalizacji i społecznemu

wykluczeniu mieszkańców. Świadczenie wsparcia dla rodzin zagrożonych społecznym obniżeniem standardu życia ma dać poczucie bezpieczeństwa i gwarancje wsparcia instytucjonalnego. Każdy świadczeniobiorca powinien mieć zapewnione wsparcie i posiadać pewność, że może je otrzymać w instytucjach do tego celu powołanych.

Działania na rzecz rodziny to czynności skierowane do poszczególnych jej członków oraz kampanie prowadzone na rzecz całej wspólnoty. Podstawowym założeniem programu jest utworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin i dzieci, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, mających na celu przywrócenie im zdolności do wypełniania tych ról, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie również w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną. Ma to na celu pomoc w odzyskaniu przez rodziców funkcji opiekuńczych, tj. umożliwienie dziecku powrotu do środowiska rodzinnego. Przyjęte w ramach Programu zadania są spójne zarówno z ustawą z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

3. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Program Wspierania Rodziny w Gminie Nowogród Bobrzański jest dokumentem przewidzianym do realizacji na lata 2016-2018.

Głównym założeniem Programu jest stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia rodziny poprzez działania mające służyć:

- wspieraniu potencjału rozwojowego rodziny na wczesnym etapie jej funkcjonowania,
- wzmocnieniu systemu gwarantującego prawidłowy proces wychowawczy oraz ochrony dzieci przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacji wykluczeniem,
- zwiększeniu poziomu bezpieczeństwa dzieci, młodzieży i rodziny poprzez prowadzenie stosownych działań profilaktyczno – edukacyjno - wychowawczych

- w środowisku,
- zapobieganiu powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz skuteczne reagowanie w sytuacjach już zaistniałych poprzez udzielanie wielopłaszczyznowego wsparcia.

Zasadą nadrzędną Programu jest ścisła współpraca podmiotów działających na rzecz dzieci i rodzin, co gwarantuje skuteczność podejmowanych działań. Zakłada się, że skuteczność działań w zakresie przeciwdziałania dysfunkcji rodziny będzie osiągnięta w szczególności poprzez wczesne podejmowanie działań profilaktycznych przed wystąpieniem problemu oraz pracę z dziećmi oraz ich rodzicami w ich środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym.

Celem działań jest zapobieganie powstawania sytuacji mających niekorzystny wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodziny, wsparcie jej w zakresie występujących niedomagań, zabezpieczenie potrzeb, wpływanie na poprawę trybu i jakości życia, pomoc we wzmocnieniu jej wydolności opiekuńczo-wychowawczej oraz w sytuacjach zagrożenia dobra dziecka.

4. DIAGNOZA POTENCJAŁU LOKALNEGO MIASTA I GMINY NOWOGRÓD BOBRZAŃSKI

Przygotowanie Programu Wspierania Rodziny poprzedzone zostało diagnozą rodzin objętych pomocą społeczną oraz innymi systemami wsparcia realizowanymi przez Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowogrodzie Bobrzańskim przeprowadzaną dla celów opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Nowogród Bobrzański na lata 2016 - 2022.

W celu sporządzenia prawidłowej i kompleksowej diagnozy problemów występujących na terenie miasta i gminy Nowogród Bobrzański został powołany przez Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej zespół ds. opracowania Projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych – pracownicy ośrodka pomocy społecznej. W prace przy realizacji strategii zostali włączeni przedstawiciele instytucji współpracujących z MGOPS z terenu miasta i gminy Nowogród Bobrzański.

Zespół przygotował analityczne materiały źródłowe niezbędne do diagnozy sytuacji społecznej miasta i gminy Nowogród Bobrzański, co pozwoliło na wypracowanie

kierunków działań strategicznych odniesionych do rzeczywistych problemów społeczności lokalnej i wskazanie skutecznych kierunków działań dla ich rozwiązania.

Na potrzeby przygotowania strategii zostały wykorzystane różnego rodzaju metody oraz techniki badań: analiza danych zastanych, badanie ankietowe oraz spotkania z przedstawicielami systemu pomocy społecznej oraz instytucji współpracujących z MGOPS w Nowogrodzie Bobrzańskim.

4.1 ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE POPRAWĘ SYTUACJI RODZINY I DZIECKA

Zasobami umożliwiającymi rozwiązywanie kwestii dziecka i rodziny są instytucje działające na terenie gminy.

Lp.	Instytucje samorządowe, jednostki organizacyjne, pomocnicze, organizacje pozarządowe :
1.	Burmistrz Nowogrodu Bobrzańskiego
2.	Rada Miejska w Nowogrodzie Bobrzańskim
3.	poszczególne referaty Urzędu Miejskiego
4.	powołana przez Burmistrza Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Komisja Mieszkaniowa
5.	Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
6.	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Nowogrodzie Bobrzańskim spółka z o.o.
7.	Sołectwa
8.	Instytucje ochrona zdrowia : - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Lekarska „MEDICUS” S.C. K. Mikołajczak, E. Machnicka – Smolińska ul. Wiejska 3 - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „NOVOMED” ul. Nadbrzeżna 1 - Zakład Fizjoterapii „FIZJO.MED” ul. Kościuszki 41
9.	Instytucje oświatowe: - Szkoła Podstawowa w Niwiskach - Szkoła Podstawowa w Drągowinie - Gimnazjum w Nowogrodzie Bobrzańskim (Centrum Wspierania Rodziców, Uczniów i Nauczycieli przy Gimnazjum) - Zespół Szkolno - Przedszkolny w Nowogrodzie Bobrzańskim - Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Bogaczowie

10.	<p>Kultura :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji - Miejsko Gminna Biblioteka Publiczna w Nowogrodzie Bobrzańskim <p>zbiory biblioteczne : Nowogród Bobrzański ul. Pocztowa 7, ul. Kościuszki 42, Niwiska ul. Szkolna</p>
11.	<p>Bezpieczeństwo publiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Posterunek Policji ul Reja 3 - podległy KMP w Zielonej Górze - Straż Miejska ul. Słowackiego 11 - jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych w : Drągowinie, Kaczenicach, Kotowicach, Niwiskach, Nowogrodzie Bobrzańskim, Urzutach, Wysokiej,
12.	<p>Powiatowy Urząd Pracy - Filia w Nowogrodzie Bobrzańskim ul. Ogrodowa 9</p>
13.	<p>Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Zielone Górze</p> <ul style="list-style-type: none"> - na terenie Gminy Nowogród Bobrzański sprawy nadzoruje dwóch kuratorów zawodowych wraz z trzema kuratorami społecznymi
14.	<p>Organizacje pozarządowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem Koło Terenowe w Nowogrodzie Bobrzańskim ul. Pocztowa 7, 66-010 Nowogród Bobrzański, - Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka Koło w Nowogrodzie Bobrzańskim ul. Pocztowa 7, 66-010 Nowogród Bobrzański, - Stowarzyszenie „FIBER” ul. Topolowa 9 66-010 Nowogród Bobrzański - .celem Stowarzyszenia jest propagowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu, poszukiwanie pasji życiowych oraz dróg rozwoju osobistego, rozpropagowanie zdrowego i aktywnego stylu życia począwszy od dzieci a skończywszy na osobach w kwiecie wieku, Priorytety: Sport, Rozrywka, Rekreacja i Turystyka, Kultura i Edukacja - Stowarzyszenie „Chcieć To Móc” Piaskowa 5, 66-010 Nowogród Bobrzański, Działalność statutowa: 1.Inicjowanie i realizacja działań na rzecz zapobiegania patologiom, marginalizacji, odrzucenia społecznego. 2.Działania wspomagające rozwój wspólnot i społeczności lokalnych oraz regionalnych. 3.Działania na rzecz integracji europejskiej. 4.Rozwijanie kontaktów i współpraca z organizacjami pozarządowymi, z miastami partnerskimi, stowarzyszeniami i organizacjami działającymi na terenie Polski oraz poza jej granicami. 5.Organizacja wolontariatu oraz działalność charytatywna. 6.Inicjowanie i wspieranie działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów społecznych. 7.Organizacja działań prozdrowotnych, rehabilitacyjnych, wspierających osoby niepełnosprawne. 8.Promocja gminy Nowogród Bobrzański, województwa lubuskiego, Polski. 9.Pozyskiwanie wsparcia, funduszy i dotacji przeznaczonych na realizację celów statutowych. 10.Podejmowanie działań promujących kulturę, sport, oświatę, edukację, sztukę, pomoc społeczną. 11.Podnoszenie kwalifikacji merytorycznych członków stowarzyszenia. 12. Współpraca z instytucjami i osobami wspierającymi działalność stowarzyszenia. 13.Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców gminy Nowogród Bobrzański, woj. lubuskiego. 14.Promocja walorów geograficznych gminy Nowogród Bobrzański, woj. lubuskiego, Polski. 15.Działania proekologiczne. 16.Dbałość o wizerunek

miasta, zrównoważony rozwój zagospodarowania przestrzennego. 17. Działania na rzecz zwiększenia świadomości warunków zatrudnienia (szara strefa). 18. Integracja międzypokoleniowa. 19. Pielęgnowanie tradycji ludowych.

- **Stowarzyszenie Przyjaciół Drągowiny „Rosa”** ul. Lipowa 23, Drągowina 66-010 Nowogród Bobrzański - **cel** - aktywizowanie i integrowanie środowiska lokalnego; promowanie wsi Drągowina, gminy Nowogród Bobrzański i województwa lubuskiego; wspieranie i inicjowanie działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów społecznych; wspieranie rozwoju kulturalnego i oświatowego; podtrzymywanie tradycji ludowych; pozyskiwanie środków na działalność z dostępnych funduszy pomocowych; wspomaganie organizacyjno-rzeczowe wszelkich działań zmierzających do rozwoju i promocji środowiska lokalnego, w szczególności poprzez propagowanie walorów krajobrazowych, turystycznych folklorystyczno-kulturowych,

- **Stowarzyszenie Zastępczego Rodzicielstwa** Oddział w Nowogrodzie Bobrzańskim ul. 1-Go Maja 3, 66-010 Nowogród Bobrzański

- **Parafialny Zespół „Caritas”** przy parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Nowogrodzie Bobrzańskim ul. Kościelna 2, 66-010 Nowogród Bobrzański

- **Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży** Oddział w Nowogrodzie Bobrzańskim ul. Kościelna 2, 66-010 Nowogród

- **Lubuskie Stowarzyszenie Rozwoju Lokalnego „Optimum”** ul. Bogaczowska 14, 66-010 Nowogród Bobrzański

Stowarzyszenie „Lepiej razem” ul. Zielonogórska 38, Urzuty 66-010 Nowogród Bobrzański

Stowarzyszenie „Bez barier, bez granic” ul. Kościuszki 41, 66-010 Nowogród Bobrzański - **Działalność statutowa** - Promocja idei zdrowego społeczeństwa; dbanie o rozwój fizyczny społeczeństwa, szczególnie młodzieży; propagowanie idei społeczeństwa obywatelskiego; pomoc dla osób niepełnosprawnych, ich rehabilitacja; praca wychowawcza wśród społeczności lokalnej, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży mająca na celu propagowanie zdrowego trybu życia bez nałogów; tworzenie kręgu osób życzliwych dzieciom, młodzieży i niepełnosprawnym.

Stowarzyszenie „Crash-Klub” ul. Poczтовая 7, 66-010 Nowogród Bobrzański

Stowarzyszenie „KOTVICA” Kotowice, ul. Zielonogórska 17, 66-010 Nowogród

Fundacja na Rzecz Wspierania Wszechstronnego Rozwoju PRO NOVO powołana na początku 2012 roku przez grupę osób, które chciały stworzyć dla swoich dzieci przyjazne środowisko do wzrastania, które byłoby przedłużeniem domu rodzinnego. Podstawowym zadaniem Fundacji jest zorganizowanie i prowadzenie szkoły. Fundacja zamierza również podejmować inne inicjatywy mające na celu wspieranie rodzin w wychowaniu dzieci.

Stowarzyszenie – Klub Lotów Dalekodystansowych Gołębi w Nowogrodzie Bobrzańskim - zrzesza hodowców i sympatyków gołębi pocztowych z różnych kierunków geograficznych z odległości 1000 kilometrów - mieści się w siedzibie Miejsko – Gminnym Ośrodku Kultury, Sportu i Rekreacji ul. Pocztowa 766 – 010 Nowogród Bobrzański

LZS „Czarni Drągowina” ul. Rzeczna 29 – Przybymierz 66-010 Nowogród Bobrzański – celem zespołu jest rozwijanie różnorodnych form wychowania fizycznego i sportu wśród społeczeństwa na terenie objętym działalnością,

- **GKS „FADOM”** ul. Dąbrowskiego 12, 66-010 Nowogród Bobrzański,

- **Stowarzyszenie Klub Sportowy „Cortina”**, Kaczenice ul. Kościelna 5, 66-010 Nowogród Bobrzański,

KS „Spójnia Pierzwin - Kamionka” ul. Kościelna 1/12, Kamionka 66-010 Nowogród Bobrzański,

LZS „Błękitni Kotowice” ul. Zimna 9, Kotowice 66-010 Nowogród Bobrzański - celem zespołu jest rozwijanie różnorodnych form wychowania fizycznego i sportu wśród społeczeństwa wiejskiego, a w szczególności wśród młodzieży,

LZS „Czarni Przybymierz” ul. Kasztanowa 10, Przybymierz 66-010 Nowogród Bobrzański - celem działania zespołu jest rozwijanie różnorodnych form wychowania fizycznego i sportu wśród społeczeństwa wiejskiego, a w szczególności wśród młodzieży,

LZS „Tęcza Kaczenice” ul. Wiejska 5, Kaczenice 66-010 Nowogród Bobrzański - celem zespołu jest rozwijanie różnorodnych form wychowania fizycznego i sportu wśród społeczeństwa na terenie objętym działalnością,

LZS „Zieloni Nowogród Bobrzański” ul. Bogaczowska 19, 66-010 Nowogród Bobrzański - celem zespołu jest rozwijanie różnorodnych form wychowania fizycznego i sportu wśród społeczeństwa, a w szczególności wśród młodzieży.

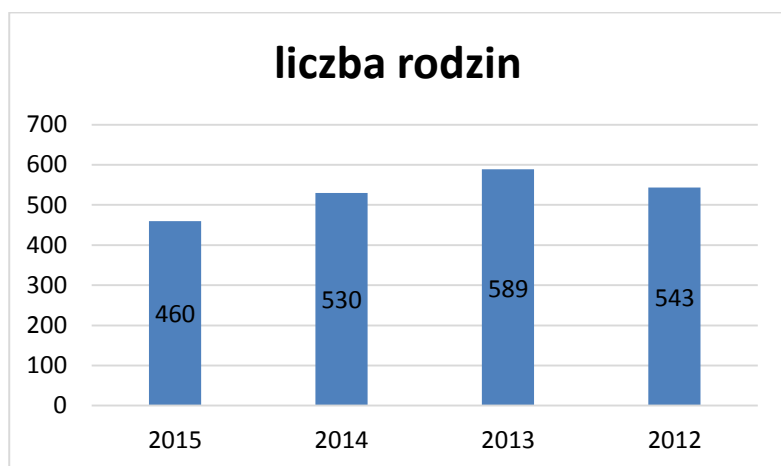
Stowarzyszenie Gmina Współpraca Rozwój ul. Nowogrodzka 4, Kaczenice 66-010 Nowogród Bobrzański

4.2. DZIAŁANIA NA RZECZ RODZIN MIEJSKO - GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

System pomocy społecznej jako jeden z elementów zabezpieczenia społecznego polityki społecznej państwa ma za zadanie wspieranie osób i rodzin, które z przyczyn obiektywnych nie są w stanie zaspokoić swoich elementarnych potrzeb życiowych.

Zjawiskami rodzącymi zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej są między innymi bezrobocie, ubożenie społeczeństwa i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Na dzień 31.12.2015 r. Gminę Nowogród Bobrzański zamieszkiwało 9 238 osób. Ze świadczeń pomocy społecznej w 2015 roku skorzystało 460 rodzin, w tym 282 rodziny ze wsi. Łączna liczba osób pozostających w tych rodzinach wynosi 1 116, co stanowi 12 % ogółu ludności Gminy.

Źródło: Dane MGOPS

Liczba osób objętych pomocą na przestrzeni ostatnich 3 lat maleje. Nie maleją natomiast środki wydatkowane na przyznawane świadczenia. Powyższe podyktowane jest wzrostem cen na utrzymanie rodzin i mieszkań naszych klientów oraz zmianą kryteriów kwalifikujących przyznanie pomocy.

Rodziny korzystają z pomocy społecznej z powodu trudnej sytuacji socjalno-bytowej. Katalog powodów umożliwiających korzystanie z pomocy społecznej został określony w art. 7 ustawy o pomocy społecznej. Na przestrzeni ostatnich lat Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowogrodzie Bobrzańskim udzielał pomocy z następujących powodów:

Powody ubiegania się o pomoc

Powody	Liczba rodzin	% w stosunku do ogółu rodzin objętych wsparcia			
		2015	2014	2013	2012
Ubóstwo	252	54,78	292	319	279
Sieroctwo	1	0,22	-	-	-
Bezdomność	9	1,96	5	4	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa	71	15,43	75	79	60
Bezrobocie	217	47,17	269	303	274
Niepełnosprawność	165	35,87	166	171	148
Długotrwała choroba	138	30,00	135	148	117
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	89	19,35	110	140	106
Przemoc w rodzinie	45	9,78	45	55	34
Alkoholizm	46	10,00	42	59	56
Narkomania	4	0,87	5	4	5
Trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładu karnego	6	1,30	10	15	11
Zdarzenie losowe	3	0,65	1	-	-
Liczba rodziny ogółem korzystających z pomocy społecznej w 2015 roku	460	x			

Źródło: Dane MGOPS

W 2015 roku najczęściej przyznawana była pomoc podobnie jak w poprzednich latach osobom nie posiadającym minimum środków do egzystencji. Drugim ważnym powodem przyznawania pomocy było bezrobocie, a następnie niepełnosprawność, długotrwała choroba oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

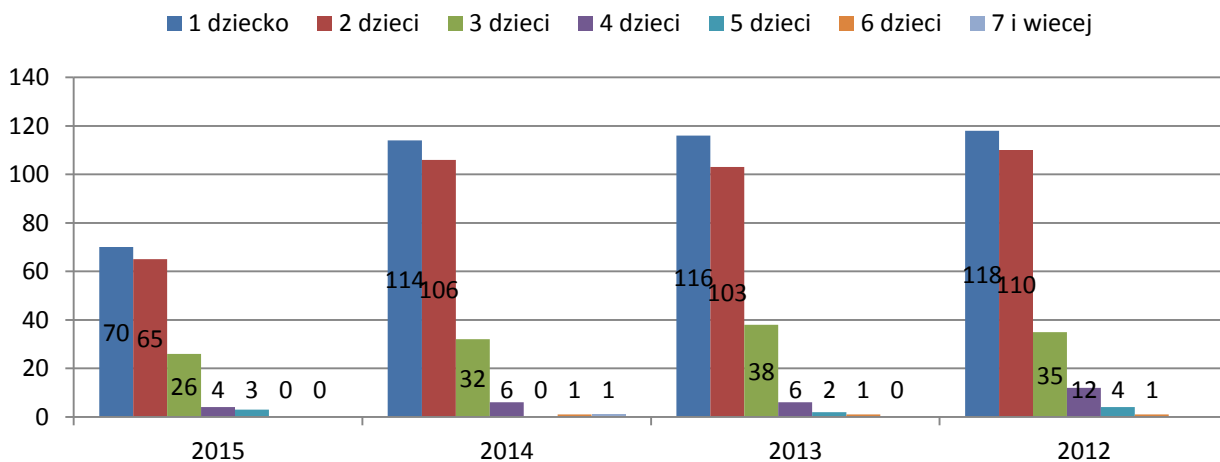
Rodziny korzystające ze wsparcia społecznego ze względu na okres pozostawania w trudnej sytuacji w 2015 roku:

Rodziny objęte wsparciem	Liczba rodzin
Rodziny korzystające z pomocy społecznej po raz pierwszy	120
Rodziny korzystające z pomocy społecznej od 2 lat	47
Rodziny korzystające z pomocy społecznej od 3 lat i dłużej	293
Razem	460

Źródło: Dane MGOPS

Analizując rodziny korzystające z pomocy społecznej ze względu na okres pozostawania w trudnej sytuacji należy stwierdzić, iż największą grupę świadczeniobiorców stanowią rodziny korzystające z pomocy społecznej od 3 lat i dłużej (63,70 ogółu). Liczba rodzin, które po raz pierwszy skorzystały z pomocy stanowi 26% ogółu korzystających z pomocy społecznej.

Rodziny objęte pomocą społeczną ze względu na liczbę dzieci w rodzinie w latach 2012 -2015

Źródło: Dane MGOPS

Liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy systematycznie maleje. Największy odsetek rodzin korzystających z pomocy to rodziny z jednym i dwojgiem dzieci.

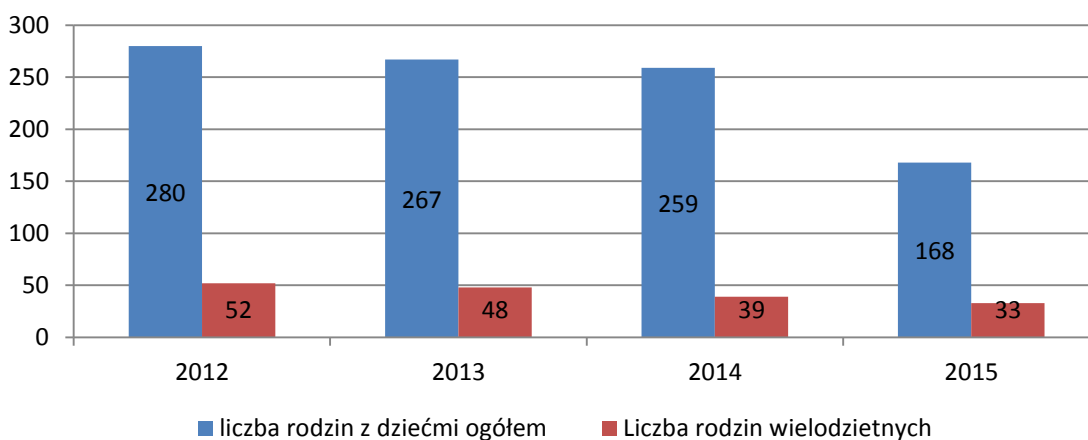
Duży odsetek rodzin z dziećmi korzystających z wsparcia Ośrodka to rodziny niepełne. Jest to spowodowane faktem, że w pojedynkę trudniej jest zaspokoić elementarne potrzeby życiowe małoletnich, a otrzymywane alimenty nie zawsze odpowiadają faktycznym potrzebom dzieci.

Struktura rodzin osób samotnie wychowujących dzieci w latach 2012-2015

Rodziny niepełne	2012		2013		2014		2015	
	Ogółem	Na wsi	Ogółem	Na wsi	Ogółem	Na wsi	ogółem	Na wsi
1	30	12	33	15	32	18	19	14
2	25	14	27	14	32	15	20	7
3	5	1	9	3	7	4	7	4
4 i więcej	3	1	1	1	0	0	1	1
OGÓŁEM	63	28	70	33	71	37	47	26

Źródło: Dane MGOPS

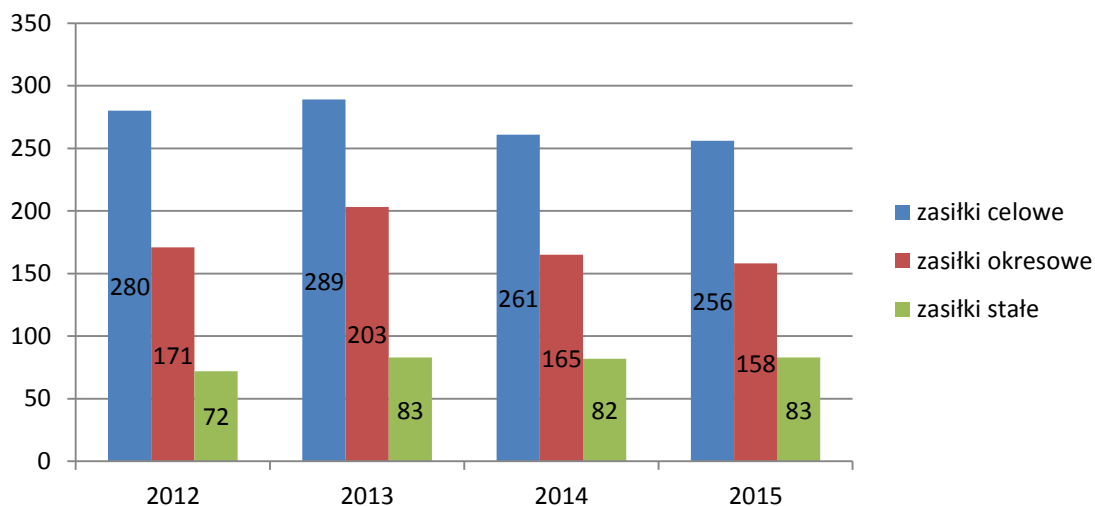
Liczba rodzin wielodzietnych korzystających ze wsparcia MGOPS w latach 2012-2015

Źródło: Dane MGOPS

Pomoc społeczna może być świadczona w formie świadczeń pieniężnych oraz niepieniężnych, do których zaliczyć można m.in. pomoc rzeczową, usługi opiekuńcze, udzielenie schronienia, zapewnienie gorącego posiłku czy ubrania, sprawienie pogrzebu, opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne, pobyt i usługi w domu pomocy społecznej. Część beneficjentów korzysta tylko i wyłącznie ze świadczeń w postaci pracy socjalnej, poradnictwa specjalistycznego i interwencji kryzysowej.

Liczba rodzin korzystających ze świadczeń w formie zasiłków celowych, okresowych i stałych w latach 2012-2015

Źródło: Dane MGOPS

Dużym wsparciem, z którego korzystają osoby i rodziny jest wprowadzony ustawą z dnia 29 grudnia 2005 r. Program wieloletni "Pomoc państwa w zakresie dożywiania".

W ramach programu dożywiano osoby zarówno w postaci posiłku (szkoły, przedszkola, ośrodki szkolno-wychowawcze, noclegownia) jak i zasiłków na zakup żywności.

Liczba rodzin i dzieci objęta programem „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w latach 2012-2015

Beneficjenci Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	2012	2013	2014	2015
Liczba osób objętych programem	560	637	629	457
Liczba rodzin, które otrzymały zasiłki celowe na zakup posiłków	126	157	190	122
Liczba dzieci korzystających z obiadów w szkołach, przedszkolach	289	287	253	201
Osoby dorosłe korzystające z posiłków	4	3	5	7

Źródło: Dane M-GOPS

Kolejnymi formami wsparcia dla rodzin z problemem ubóstwa są świadczenia rodzinne i alimentacyjne, dodatki mieszkaniowe i od 2014 roku dodatki energetyczne.

Poszczególne świadczenia rodzinne mają różny charakter. W większości wypłacane są na określony czas (okres zasiłkowy), ale również jednorazowo (dodatek z tytułu urodzenia dziecka, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka) lub raz w ciągu pewnego okresu (dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego). Część świadczeń rodzinnych występuje samodzielnie (zasiłek rodzinny, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne), natomiast otrzymanie dodatków do zasiłku rodzinnego uzależnione jest od posiadania prawa do zasiłku rodzinnego.

W okresie ostatnich dwóch lat spadła wysokość wydatków na świadczenia rodzinne. Rok 2016 i kolejne znacznie poprawią sytuację rodzin z dziećmi w związku z programem 500+ oraz pomocą dla rodziców, którzy nie mogą skorzystać z urlopów rodzicielskich.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
ZASIŁKI RODZINNE I DODATKI DO ZASIŁKÓW RODZINNYCH				
Liczba rodzin	1	400	317	284
Kwota świadczeń w złotych	2	1 177 605	1 059 565	996 850
JEDNORAZOWY DODATEK Z TYTUŁU URODZENIA SIĘ DZIECKA				
Liczba świadczeń	3	22	29	46
Kwota świadczeń w złotych	4	22 000	29 000	46 000
JEDNORAZOWA ZAPOMOGA Z TYTUŁU URODZENIA SIĘ DZIECKA				
Liczba świadczeń	5	64	74	81
Kwota świadczeń w złotych	6	64 000	74 000	81 000

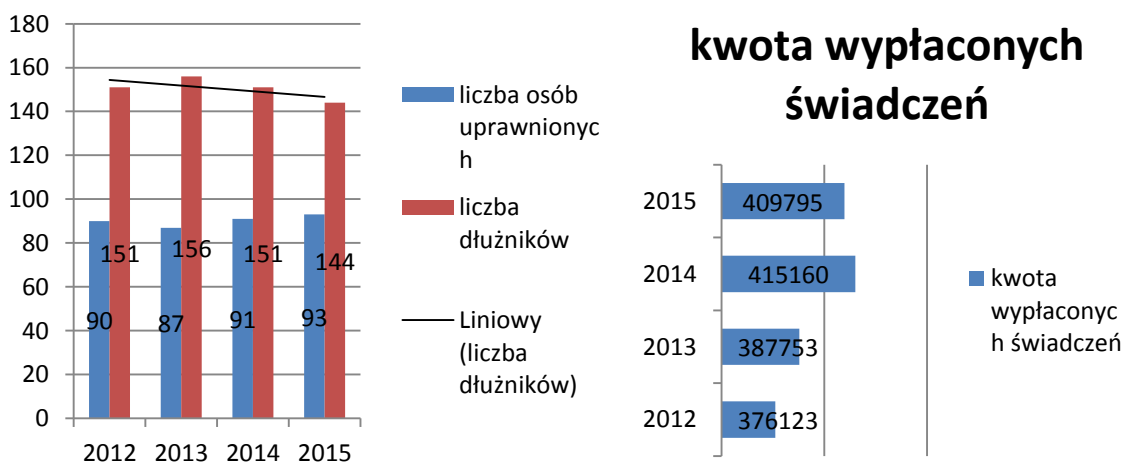
WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZE				
ŚWIADCZENIE PIEŁĘGNACYJNE				
Liczba świadczeń	7	630	356	390
Kwota świadczeń w złotych	8	344 653	262 353	465 600
ZASIŁEK PIEŁĘGNACYJNY - Ogółem				
Liczba świadczeń	9	4 079	4 022	4 086
Kwota świadczeń w złotych	10	624 087	615 366	625 158
ZASIŁEK PIEŁĘGNACYJNY DLA NIEPEŁNOSPRAWNEGO DZIECKA				
Liczba świadczeń	11	731	690	627
Kwota świadczeń w złotych	12	111 843	105 570	95 931
ZASIŁEK PIEŁĘGNACYJNY DLA OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ W WIEKU POWYŻEJ 16 ROKU ŻYCIA O ZNACZNYM STOPNIU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI				
Liczba świadczeń	13	2 268	2 262	2 388
Kwota świadczeń w złotych	14	347 004	346 086	365 364
ZASIŁEK PIEŁĘGNACYJNY DLA OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ W WIEKU POWYŻEJ 16 ROKU ŻYCIA O UMIARKOWANYM STOPNIU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI, KTÓRA POWSTAŁA PRZED UKOŃCZENIEM 21 ROKU ŻYCIA				
Liczba świadczeń	15	1 021	1 018	1 011
Kwota świadczeń w złotych	16	156 213	155 754	154 683
ZASIŁEK PIEŁĘGNACYJNY DLA OSOBY, KTÓRA UKOŃCZYŁA 75 LAT				

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Liczba świadczeń	17	59	52	60
Kwota świadczeń w złotych	18	9 027	7 956	9 180
SPECJALNY ZASIŁEK OPIEKUŃCZY				
Liczba świadczeń	19	84	198	241
Kwota świadczeń w złotych	20	43 195	101 539	124 523
ZASIŁEK DLA OPIEKUNA				
Liczba świadczeń	21	X	372	198
Kwota świadczeń w złotych	22	X	191 950	102 735

Źródło: Dane M-GOPS

Z danych wynika również, że spadła liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego natomiast wzrosła liczba osób uprawnionych do korzystania z funduszu alimentacyjnego.

Liczba osób uprawnionych do korzystanie z funduszu alimentacyjnego i liczba dłużników oraz kwota wypłaconych świadczeń w latach 2012-2015

Źródło: Dane M-GOPS

Liczba wydanych decyzji i koszt dodatków mieszkaniowych w latach 2011-2015

Wyszczególnienie	ROK				
	2015	2014	2013	2012	2011
	Wydane decyzje	124	129	125	134
Odmowy	4	4	0	1	4
Koszt świadczeń	124.028	130.421	140.170	161.706	148.286

Źródło: Dane M-GOPS

Liczba dodatków energetycznych i ich kwota uległy w ostatnim roku zwiększeniu.

W roku 2014 r. wypłacono dodatki energetyczne na ogólną kwotę **5.795,73** zł dla **53 gospodarstw domowych**, z tego dla:

- gospodarstwa domowego prowadzonego przez osobę samotną: 1.329,12 zł
- gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 4 osób: 2.933,22 zł
- gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 5 osób: 1.419,75 zł.

Koszt obsługi wypłaty dodatków energetycznych wyniósł 113,64 zł.

W roku 2015 wypłacono dodatki energetyczne na ogólną kwotę **7.180,48** zł, dla **58 gospodarstw domowych**, z tego dla:

- a) gospodarstwa domowego prowadzonego przez osobę samotną: 1.822,52 zł - 163 świadczenia,
- b) gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 4 osób: 3.885,89 zł - 250 świadczeń
- c) gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 5 osób : 1.472,07 zł - 79 świadczeń.

Koszt obsługi wypłaty dodatków energetycznych wyniósł **143,61** zł.

W roku 2014 MGOPS rozpoczął realizację nowego zadania związanego z wydawaniem Karty Dużej Rodziny.

O taką kartę mogą się ubiegać rodziny wielodzietne, tj. takie, na których utrzymaniu znajduje się przynajmniej troje dzieci. Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Jej posiadacze mają możliwość tańszego korzystania z oferty instytucji kultury, ośrodków rekreacyjnych czy księgarni na terenie całego kraju. Posiadanie Karty ułatwia więc dużym rodzinom dostęp do rekreacji oraz obniża koszty codziennego życia.

W roku 2014 z karty dużej rodziny skorzystało w naszej gminie 12 rodzin, dla których wydano 64 karty. W roku 2015 - wydano 235 kart dla 46 rodzin / w tym dla opiekunów, rodziców - 87, dla dzieci - 148 /.

Dużym wsparciem rodzin gminy Nowogród Bobrzański jest finansowanie dzieciom wypoczynku letniego.

W ramach wypoczynku letniego w naszej gminie zostało objętych ogółem:
w 2013 roku - 20 dzieci, w 2014 roku - 47 dzieci, w 2015 roku - 31 dzieci.

M-GOPS współpracuje z organizacjami pozarządowymi dystrybuującymi żywność w ramach Programu Żywnościowego dla osób najbardziej potrzebujących w Unii Europejskiej (PEAD) tj. :

- do roku 2014 z Parafialnym Zespołem „Caritas” przy parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Nowogrodzie Bobrzańskim,
- w 2015 r. z Polskim Komitetem Pomocy Społecznej w Zielonej Górze.

Ponadto, M-GOPS przy współudziale **Fundacji Wzajemnej Pomocy ARKA** organizuje zbiórkę żywności **PODZIEL SIĘ POSIŁKIEM**. Zebrane w trakcie akcji produkty żywnościowe trafiają do potrzebujących rodzin wielodzietnych i niepełnych:

- w roku 2014 zebrano - 654,90 kg
- w roku 2015 – 503 kg.

Wsparcie prawne i psychologiczne dla mieszkańców Gminy Nowogród Bobrzański realizowane jest przez M-GOPS w siedzibie Ośrodka w ramach pracy Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – porady psychologa, pracownika socjalnego (2 x w miesiącu).

4.2.1. PROBLEMY OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE W RODZINACH

Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Zaburzenia zachowania dzieci i młodzieży oraz związana z nimi bezradność opiekuńczo-wychowawcza rodziców oraz ubóstwo to główne problemy dezorganizujące życie rodzin. Często towarzyszy im również problem przemocy oraz uzależnienie jednego lub obojga rodziców.

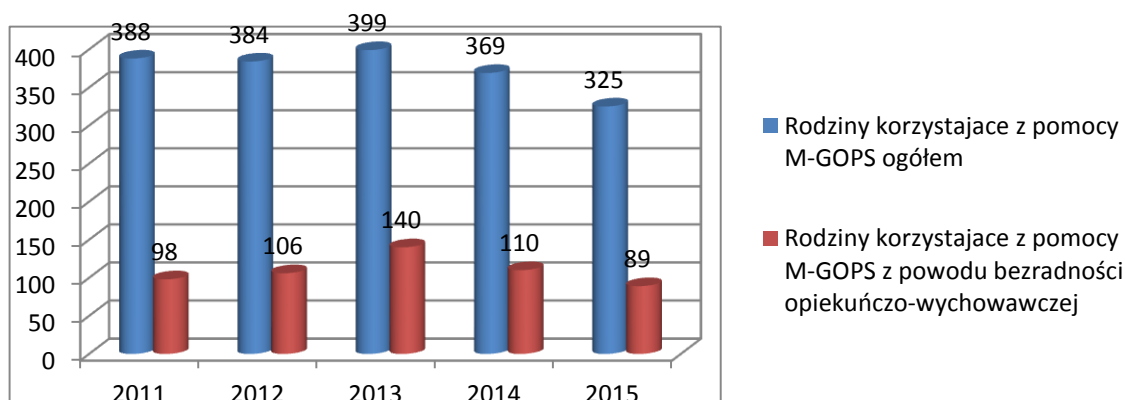
Bezradność w sprawach opiekuńczo –wychowawczych jest często wynikiem bezrobocia, braku wsparcia ze strony innych osób (drugi rodzic, dziadkowie) w wychowaniu dziecka, trudności w łączeniu pracy zawodowej z opieką nad dzieckiem, zwłaszcza w okresie ferii, wakacji.

Bezradność wynika także równie często z choroby rodziców, zarówno psychicznej, jak i fizycznej – ograniczającej możliwości właściwej opieki i wychowania dziecka, uzależnień rodziców, niedojrzałości związanej z wczesnym macierzyństwem.

Mając świadomość, że nic nie jest w stanie zastąpić wychowania we własnej rodzinie należy położyć szczególny nacisk na wsparcie rodziny w środowisku lokalnym i przez to zapobieganie negatywnym skutkom dysfunkcyjności rodzin.

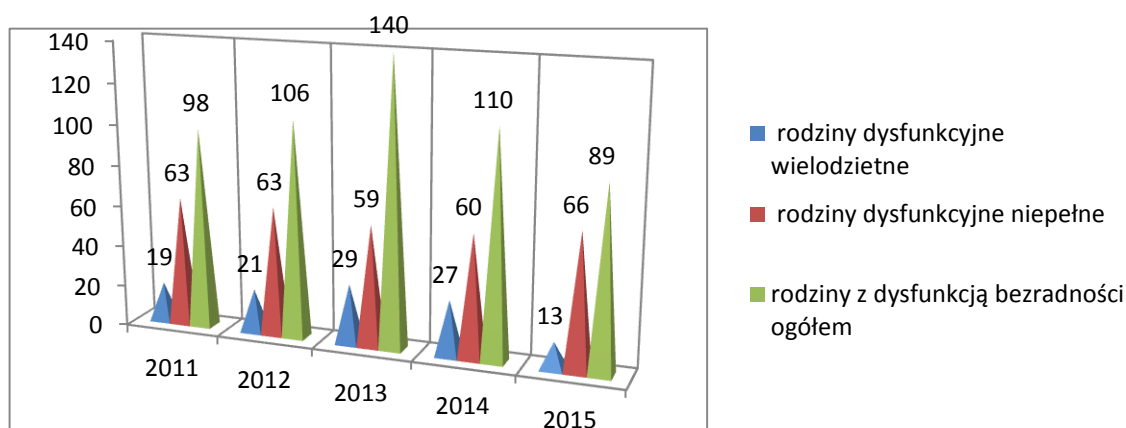
Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowogrodzie Bobrzańskim wynika, że liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo –wychowawczych utrzymuje się na dość wysokim poziomie i stanowi ok. 30% ogólnej liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej.

Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo –wychowawczych w latach 2011-2015

Źródło: Dane M-GOPS

Rodziny dysfunkcyjne z powodu bezradności w podziale na rodziny niepełne i wielodzietne w latach 2011 i 2015

Źródło: Dane M-GOPS

Z analizy problemu, przeprowadzonej przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowogrodzie Bobrzańskim wynika, że bezradność opiekuńczo-wychowawcza współwystępuje z takimi problemami społecznymi jak: ubożenie rodzin, bezrobocie, rozpad małżeństw, uzależnienia (szczególnie alkoholizm jednego z członków rodziny), przemoc w rodzinie, (która często nie jest zgłaszana z uwagi na wstydliwy charakter tego zjawiska), długotrwała choroba w rodzinach.

Jednym z najważniejszych zadań rodziny jest zaspokojenie podstawowych potrzeb tj. potrzeby bezpieczeństwa, miłości, akceptacji. Niezaspokojenie potrzeb dziecka powoduje powstanie u niego mechanizmów obronnych, które z kolei powodują zakłócenia w jego zachowaniu. Nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny może odgrywać istotną rolę w kształtowaniu nieprawidłowych cech osobowości i zaburzeń zachowania.

Od roku 2012 uregulowania prawne dotyczące wspierania rodziny i pieczy zastępczej zostały wyłączone z ustawy o pomocy społecznej i zawarte w nowej ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Ustawa ta określa w jednym akcie prawnym zarówno zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, jak i zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej, traktując je jako dopełniające się i wzajemnie powiązane. Zakłada ona, że dziecko może trafić do pieczy zastępczej – instytucjonalnej

lub rodzinnej – dopiero wtedy, gdy wyczerpane zostaną wszystkie możliwości pomocy rodzinie biologicznej.

W związku z wejściem w/w ustawy gmina:

- ✓ ponosi odpowiedzialność finansową za dzieci w pieczy zastępczej,
- ✓ zatrudnia asystentów rodzinnych.

Asystentura rodziny polega na towarzyszeniu rodzinie z dziećmi w poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem mocnych stron członków rodziny, zasobów rodziny, pochodzenia i rodziny dalszej, społeczności lokalnej i zasobów instytucjonalnych. Głównym celem asystentury jest podniesienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia z sytuacjami dnia codziennego rodziców lub opiekunów dzieci.

Liczba rodzin objętych pracą asystentów rodzin w latach 2012-2015

	2012	2013	2014	2015
Liczba asystentów	4	2	2	2
Liczba rodzin objętych opieką asystenta	16	20	17	20

Gmina ma obowiązek wspierania zarówno rodzin, u których istnieje zagrożenie odebrania dzieci, a także takich, których dzieci przebywają już w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, mając szansę powrotu do domu np. poprzez pracę asystenta rodziny.

W myśl powołanej ustawy piecza zastępcza jest sprawowana w formie rodzinnej (w rodzinie zastępczej) i instytucjonalnej (w placówce opiekuńczo - wychowawczej). Również w nowy sposób zdefiniowano formy rodzinnej pieczy zastępczej.

Rodzinna piecza zastępcza jest formą zapewnienia opieki dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej. Jest to przejściowa – okresowa forma opieki nad dzieckiem. W rodzinach zastępczych umieszcza się dzieci, których rodzice zostali trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub gdy władza ta została im ograniczona. Umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu i po uzyskaniu zgody rodziców zastępczych.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- 1) rodzina zastępcza:

- spokrewniona,
- niezawodowa,
- zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna,

2) rodzinny dom dziecka.

Wszystkie rodziny na ich wniosek mogą być wspierane na określonych zasadach przez rodziny pomocowe.

Wyszczególnienie	2015	2014	2013	2012
Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej wg. ustawy o wspieraniu rodziny	1	2	4	4
Współfinansowanie Gminy – liczba dzieci	9	8	8	3
Współfinansowanie Gminy – koszty	53. 950,00 zł	31.334,99 zł	12.299 zł	3.808,01 zł

Źródło: Dane M-GOPS

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie obciąża gminę kosztami pobytu dzieci w pieczy zastępczej tj:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka — w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka — w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka — w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej

Rodzina niewydolna wychowawczo może otrzymać wsparcie w postaci opieki i wychowania dziecka w placówce wsparcia dziennego.

Taką placówkę w rozumieniu art.18 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej może prowadzić gmina, podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania na podstawie art.190 ustawy lub podmiot, który uzyskał zezwolenie burmistrza czyli placówki prywatne.

W placówce wsparcia dziennego jednocześnie może przebywać 15 dzieci, a placówką może kierować osoba spełniająca wymagania określone w ustawie.

W latach 2011-2015 na terenie gminy działały 4 świetlice przy Szkołach Podstawowych: w Niwiskach, Drągowinie, Bogaczowie i Nowogrodzie Bobrzańskim.

Zadania realizowane w placówkach to, zapewnienie opieki wychowawczej, tworzenie warunków do nauki własnej, pomoc w nauce, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień wychowanków, nauka umiejętności życia w grupie, pomoc w kryzysowych sytuacjach szkolnych, rodzinnych i rówieśniczych, przekazywanie informacji o szkodliwości środków psychoaktywnych, organizacja zajęć i wolnego czasu, dożywianie dzieci. Placówki wsparcia dziennego prowadzone były na zlecenie Urzędu Miejskiego w Nowogrodzie Bobrzańskim finansowane ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

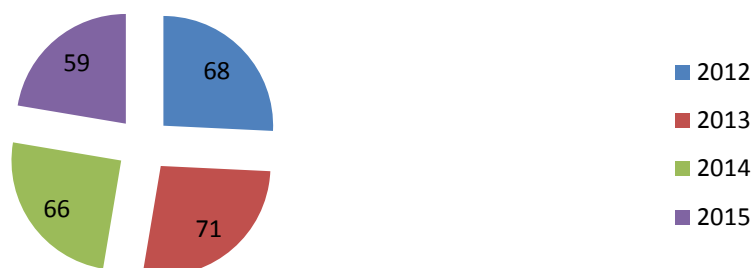
Rok	Ilość świetlic opiekuńczo-wychowawczych	Liczba dzieci korzystających
2011	3 (SP Niwiska, Drągowina, Bogaczów)	45
2012	3 -//-	39
2013	3 -//-	45
2014	3 (SP Niwiska, Drągowina, Nowogród Bobrzański)	35
2015	3 -//-	39

Źródło: Dane MGOPS

Problemy opiekuńczo – wychowawcze związane są szczególnie z wychowywaniem dzieci z niepełnosprawnościami.

Liczba dzieci z orzeczoną niepełnosprawnością pobierających zasiłek pielęgnacyjny w MGOPS Nowogród Bobrzański w latach 2012-2015

Liczba dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności

Źródło: Dane MGOPS – Wydział Świadczeń Rodzinnych

Poniższa tabela przedstawia liczbę dzieci i młodzieży objętych specjalistycznymi formami pomocy w szkołach i przedszkolach na terenie gminy Nowogród Bobrzański

szkoły	Liczba dzieci z orzeczeniem nauczania indywidualnego		Liczba dzieci z orzeczeniem kształcenia specjalnego		Liczba dzieci objętych zajęciami korekcyjno-kompensacyjnymi		Liczba dzieci objętych zajęciami rewalidacyjno-wychowawczymi		Liczba dzieci objętych terapią logopedyczną		Liczba dzieci objętych pomocą psychologiczną		Dzieci z opinią o wczesnym wspomaganiu	
	2013 2014	2014 2015	2013 2014	2014 2015	2013 2014	2014 2015	2013 2014	2014 2015	2013 2014	2014 2015	2013 2014	2014 2015	2013 2014	2014 2015
SP N-d	3	3	9	10	36	45	9	10	25	36	18	23	0	0
SP Niwiska	1	1	1	2	3	0	1	1	0	12	0	5	1	0
SP Dragowina	0	0	0	0	12	9	0	0	12	5	0	0	0	0
SP Bogaczów	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Gimnazjum N-d	3	4	8	6	32	8	6	2	6	2	12	18	0	0
RAZEM	7	8	19	19	83	62	16	13	43	55	30	46	1	2

Źródło: Dane szkół miasta i gminy Nowogród Bobrzański

Największą liczbę stanowią dzieci objęte zajęciami korekcyjno-kompensacyjnymi, terapią logopedyczną oraz pomocą psychologiczną.

Liczba dzieci :	Rok szkolny 2015/2016
posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego	3
posiadających opinię o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju	2
z którymi prowadzone są zajęcia rewalidacji	2
objętych terapią logopedyczną	30 w ciągu ostatnich lat tendencja wzrostowa

Zródło: Dane Przedszkola Samorządowego w Nowogrodzie Bobrzańskim

4.2.2. MOCNE I SŁABE STRONY W OBSZARZE PROBLEMÓW OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH

We wrześniu 2015 roku MGOPS w Nowogrodzie Bobrzańskim /zespół ds. opracowania Programu/ zorganizował spotkanie warsztatowo-konsultacyjne, w trakcie którego przeanalizowano mocne i słabe strony w podstawowych obszarach problemowych: bezrobocia, uzależnień, przemocy, niepełnosprawności, funkcjonowania osób starszych, **problemów opiekuńczo - wychowawczych**. Wymieniano również inne problemy społeczne wymagające działań na terenie miasta i gminy.

W warsztatach wzięli udział pracownicy - przedstawiciele Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Urzędu Miasta, Powiatowego Urzędu Pracy, Sądu Rejonowego w Zielonej Górze, Publicznego Gimnazjum, Poradni Rodzinnej, Szkoły Podstawowej w Niwiskach, Komendy Miejskiej Policji, Straży Miejskiej, Towarzystwa Walki z Kalectwem, Zakładu Karnego w Krzywańcu, Publicznej Biblioteki, asystenci rodzin, rodzice dzieci niepełnosprawnych, sołtysi wsi.

W ujęciu uczestników spotkania warsztatowego mocne i słabe strony w obszarze problemów opiekuńczo – wychowawczych

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - Konsultacje i poradnictwo prowadzone przez: <ul style="list-style-type: none"> o MGOPS – psycholog, prawnik , pracownik socjalny(we współpracy ze Stowarzyszeniem BABA), o TKOPD – terapia systemowa rodzin 	<ul style="list-style-type: none"> - zbyt mała ilość zajęć pozalekcyjnych, kółek zainteresowań dla dzieci, szczególne braki na wsi, - brak świetlic na terenie wsi,

<p>, poradnictwo pedagogiczne,</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Punkt Pomocy Rodzinie – psycholog, pełnomocnik GKRPA, ○ Centrum Wspierania Rodziców, Uczniów i Nauczycieli przy Gimnazjum, <p>- wsparcie rodzin z problemami przez asystentów rodziny,</p> <p>- wzajemna współpraca pracowników socjalnych, pedagogów, dzielnicowych, kuratorów sądowych,</p> <p>- zajęcia pozalekcyjne w szkołach, - świetlice środowiskowe przy szkołach Podstawowych (Niwiska, Drągowina, Nowogród),</p> <p>- zajęcia dla dzieci i młodzieży oferowane przez MOSIR,</p> <p>- pomoc materialna i niematerialna rodzinom (zasiłki, dodatki mieszkaniowe, dożywianie dzieci w szkołach, kolonie letnie, stypendia szkolne),</p> <p>- prowadzenie działań zapobiegającym dysfunkcjom oraz patologiom rodziny, w tym przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, kampanie społeczne i projekty socjalne przygotowywane na rzecz dzieci i młodzieży oraz ich rodzin (GKRPA, szkoły, przedszkola, TKOPD, kościół..),</p> <p>- rehabilitacja dzieci w szkołach, - wykwalifikowani nauczyciele – możliwość kształcenia dzieci niepełnosprawnych na terenie gminy,</p>	<p>- brak dojazdu dla dzieci ze wsi do miasta, do biblioteki, na dodatkowe zajęcia organizowane w szkole,</p> <p>- zbyt mało zajęć dla rodziców i dzieci, uświadamiających zagrożenia,</p> <p>- zbyt mało warsztatów umiejętności wychowawczych dla rodziców (szkoła dla rodziców),</p> <p>- brak specjalistycznej pomocy w zakresie seksuologii (diagnozowanie w kierunku molestowania ...),</p> <p>- wysoka liczba rodzin niepełnych i wielodzietnych z problemami,</p> <p>- słaby dostęp do sprzętu sportowego ,</p> <p>- brak reakcji na negatywne zachowania dzieci i młodzieży, kontroli ze strony rodziców,</p> <p>- brak grupy wsparcia dla dzieci i rodziców dzieci niepełnosprawnych,</p>
--	--

5. CEL GŁÓWNY, CELE SZCZEGÓŁOWE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

<p style="text-align: center;">CEL GŁÓWNY</p> <p style="text-align: center;">Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.</p>		
<p style="text-align: center;">Cel szczegółowy 1.</p> <p style="text-align: center;">Wspieranie rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji rodzicielskiej.</p>		
Kierunki działań	Wskaźniki monitoringowe	Termin realizacji/ realizatorzy/partnerzy
1. Zapewnienie miejsc opieki nad dzieckiem, do czasu rozpoczęcia przez nie nauki w szkole.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba funkcjonujących placówek zapewniających opiekę nad dzieckiem, do czasu rozpoczęcia przez nie nauki w szkole - liczba nowo utworzonych placówek zapewniających opiekę nad dziećmi do lat 3 (np. żłobki, kluby malucha) - liczba miejsc w przedszkolach publicznych i niepublicznych oraz innych placówkach zapewniających opiekę w ww. zakresie 	<p>2016-2018</p> <p>Realizator: samorząd gminny placówki oświatowe (Przedszkole, oddziały przedszkolne w szkołach)</p> <p>Partnerzy: organizacje pozarządowe podmioty prowadzące działalność gospodarczą w tym zakresie</p>
2. Zapewnienie oferty ogólnodostępnych zajęć pozaszkolnych.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba dostępnych zajęć pozalekcyjnych - liczba osób, które skorzystały z poszczególnych form zajęć 	<p>2016-2018</p> <p>Realizator: placówki oświatowe, instytucje kultury organizacje pozarządowe</p>
3. Organizowanie różnych form wypoczynku dla dzieci i młodzieży.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zrealizowanych form wypoczynku 	<p>2016-2018</p> <p>Realizator: placówki oświatowe instytucje kultury organizacje pozarządowe</p>
4. Zapewnienie oraz rozwijanie oferty placówek wsparcia dziennego.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba działających placówek - liczba miejsc w placówkach 	<p>2016 – 2018</p> <p>Realizator: samorząd gminny organizacje pozarządowe</p>
5. Wspieranie rodzin wielodzietnych poprzez	<ul style="list-style-type: none"> - liczba partnerów - liczba programów 	<p>2016 – 2018</p>

zwiększenie członkom tych rodzin dostępności do różnorodnych dóbr i usług poprzez Kartę Dużej Rodziny.	- liczba rodzin objętych programami - liczba wydanych Kart Dużej Rodziny	Realizator: M-GOPS samorząd gminny Partnerzy: instytucje kultury prywatne podmioty prowadzące działalność gospodarczą organizacje pozarządowe
--	---	---

Cel szczegółowy 2.

Przeciwdziałanie zjawiskom zagrażającym rodzinie.

Kierunki działań	Wskaźniki monitoringowe	Termin realizacji /realizatorzy/partnerzy
1. Pomoc finansowa i rzeczowa rodzinom wymagającym wsparcia, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym między innymi pozyskiwanie nieodpłatnie różnego rodzaju rzeczy i artykułów gospodarstwa domowego.	- liczba rodzin objętych wsparciem - liczba form wsparcia - liczba dzieci korzystających z dożywiania - liczba stypendiów	2016-2018 Realizator: M-GOPS GKRPA placówki oświatowe organizacje pozarządowe samorząd gminny
2. Rozwój oraz upowszechnienie dostępu do poradnictwa rodzinnego, prawnego, psychologicznego.	- liczba udzielonych porad specjalistycznych - liczba godzin pracy konsultantów	2016-2018 Realizator: M-GOPS GKRPA placówki oświatowe organizacje pozarządowe samorząd gminny
3. Tworzenie programów, kampanii społecznych i informacyjnych podnoszących kompetencje psychospołeczne rodziców.	- liczba rodzin objętych wsparciem - liczba zrealizowanych programów	2016-2018 Realizator: M-GOPS GKRPA Placówki oświatowe organizacje pozarządowe
4. Tworzenie programów podnoszących kompetencje psychospołeczne dzieci i młodzieży	- liczba osób objętych wsparciem - liczba zrealizowanych programów	2016-2022 Realizator: placówki oświatowe placówki wsparcia dziennego GKRPA
5. Zintensyfikowanie działań	- liczba programów	2016-2018

profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.	profilaktycznych - liczba osób objętych	Realizator: M-GOPS GKRPA placówki oświatowe
6. Rozwijanie oferty usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla rodzin z dziećmi	- liczba form w jakich prowadzone są usługi - liczba osób, które skorzystały z usług	2016-2018 Realizator: M-GOPS
7. Organizowanie grup wsparcia dla rodziców	- liczba grup wsparcia - liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia	2016-2018 Realizator: M-GOPS Organizacje pozarządowe

Cel szczegółowy 3.

Pomoc rodzinie w sytuacji kryzysowej

Kierunki działań	Wskaźniki monitoringowe	Termin realizacji /realizatorzy/partnerzy
1. Utworzenie mieszkania chronionego, zapewniając całodobowe wsparcie rodzinom przeżywającym poważne trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.	- liczba rodzin objętych wsparciem - liczba mieszkań chronionych	2016 – 2018 Realizator: M-GOPS samorząd gminny organizacje pozarządowe
2. Świadczenie pomocy rodzinom mającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez asystenta rodziny i pracownika socjalnego.	- liczba zatrudnionych asystentów rodziny - liczba rodzin, które skorzystały ze wsparcia w związku z przeżywaniem trudności opiekuńczo – wychowawczych	2016 – 2018 Realizator: M-GOPS
3. Podejmowanie działań edukacyjnych i wspierających, skierowanych do rodziców dzieci i młodzieży umieszczonych w pieczy zastępczej zmierzających do powrotu dzieci pod opiekę rodziców, budowanie więzi pomiędzy rodzicami a dziećmi.	- liczba rodzin objętych wsparciem - liczba dzieci, które powróciły do biologicznych rodzin	2016 – 2018 Realizator: M-GOPS PCPR organizacje pozarządowe

Cel szczegółowy 4.

Wspieranie i promowanie aktywności sportowej, kulturalnej, artystycznej wśród dzieci i młodzieży oraz rodzinnego spędzania wolnego czasu.

Kierunki działań	Wskaźniki monitoringowe	Termin realizacji /realizatorzy/partnerzy
1. Organizacja zajęć sportowych, rekreacyjnych, turystyczno-krajoznawczych.	- liczba osób uczestniczących w zajęciach - liczba zorganizowanych zajęć	2016-2018 Realizator: M-GOPS GKRPA placówki oświatowe samorząd gminny instytucje kultury kluby sportowe organizacje pozarządowe
2. Udział dzieci i młodzieży w turniejach i rozgrywkach sportowych.	- liczba osób uczestniczących w zajęciach -liczba zorganizowanych zajęć.	2016-2018 Realizator: samorząd gminny M-GOPS GKRPA placówki oświatowe instytucje kultury kluby sportowe organizacje pozarządowe
3. Rozwijanie zainteresowań wśród dzieci i młodzieży oraz poszerzanie oferty alternatywnego spędzania czasu wolnego /prowadzenie zajęć, kół zainteresowań, warsztatów plastycznych, muzycznych, technicznych teatralnych i innych.	-liczba osób uczestniczących w zajęciach – liczba zorganizowanych zajęć	2016-2018 Realizator: samorząd gminny M-GOPS GKRPA placówki oświatowe instytucje kultury kluby sportowe organizacje pozarządowe

Cel szczegółowy 5.

Zaspokojenie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.

Kierunki działań	Wskaźniki monitoringowe	Termin realizacji/realizatorzy/partnerzy
1. Promowanie zdrowia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej.	- liczba przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej	2016-2018 Realizator:

		M-GOPS placówki służby zdrowia
2. Zapewnienie mieszkańcom dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej oraz dostępu do lekarzy specjalistów.	- liczba osób objętych świadczeniami zdrowotnymi	2016-2018 Realizator: samorząd lokalny lekarze specjaliści placówki służby zdrowia
<p>Przewidywane efekty:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wsparcie rodziny w wypełnieniu swoich funkcji poprzez kształtowanie prawidłowych wzorów funkcjonowania rodziny. 2. Tworzenie nowych form pomocy rodzinie. 3. Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka. 4. Stworzenie środowiska przyjaznego dzieciom i ich rodzicom. 5. Poprawa funkcjonowania rodzin. 6. Zmniejszenie liczby dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i innych. 7. Zmniejszenie zagrożeń wynikających z braku opieki nad dziećmi w czasie wolnym od nauki. 8. Rozwijanie zainteresowań i zdobywanie nowych umiejętności. 9. Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie społecznie pożądanego modelu rodziny prowadzący do zmniejszenia trudności w pełnieniu funkcji związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci i młodzieży. 10. Poszerzenie wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej oraz zdrowego trybu życia. 		

6. SPOSÓB REALIZACJI CELÓW

Działania mające na celu realizację założeń Programu będą nastawione na bezpośrednią pracę z rodziną, koordynowane i organizowane przez MGOPS w Nowogrodzie Bobrzańskim poprzez:

- diagnozowanie problemów rodziny i dziecka na terenie miasta i gminy,
- prowadzenie monitoringu sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo - wychowawczych,
- monitorowanie sytuacji rodzin, zwłaszcza niewydolnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, uzależnionych, stosujących przemoc,
- podejmowanie działań w środowisku, pracę socjalną z rodzinami w kryzysie, inicjowanie interwencji w uzasadnionych przypadkach,
- pracę socjalną z rodzinami biologicznymi dzieci umieszczonych czasowo poza rodziną, w pieczy zastępczej,

- opracowanie planu pomocy dostosowanego do indywidualnych problemów i potrzeb rodziny również w ramach kontraktu socjalnego,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- współpracę z wszystkimi instytucjami i organizacjami mającymi na celu wspomaganie prawidłowego rozwoju dzieci oraz pomoc rodzinie i dziecku /mediacje rodzinne oraz poradnictwo specjalistyczne: rodzinne, prawne i psychologiczne/,
- wspomaganie rozwoju systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego – świetlic, klubów, ognisk wychowawczych, kół zainteresowań,
- dożywianie dzieci w szkołach, przedszkolach i innych placówkach,
- organizowanie różnych form wypoczynku dla dzieci,
- organizowanie grup wsparcia lub grup samopomocowych, dla rodzin przeżywających trudności,
- współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- w razie potrzeby zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia i pomocy asystenta rodziny,
- szkolenia dla kadry pomocy społecznej i służb pomocowych.

7. ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do rodzin mieszkających na terenie miasta i gminy Nowogród Bobrzański. Dla celów programu przyjęto definicję rodziny wskazaną w art. 16 pkt 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o *pomocy społecznej* określającym rodzinę jako „osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące”. Nadmienić należy, że takie rozumienie rodziny nie zakłada konieczności występowania instytucjonalnej formy małżeństwa ani więzi pokrewieństwa. Rodziną nazwana zostanie natomiast każda grupa osób, która wykazuje cechy pozostawania we wspólnym gospodarstwie domowym.

8. FINANSOWANIE PROGRAMU

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Nowogród Bobrzański na lata 2016-2018 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy

Nowogród Bobrzański, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

Środki finansowe na realizację poszczególnych działań będą uwzględniane w rocznych planach finansowych

9. MONITOROWANIE I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitorowanie Programu odbywać się będzie na podstawie sporządzanej sprawozdawczości w corocznym sprawozdaniu merytorycznym z działalności Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowogrodzie Bobrzańskim, w tym na podstawie danych statystycznych uzyskanych od partnerów wspierających realizację poszczególnych celów szczegółowych założonych w programie. Sprawozdanie przedkładane będzie każdego roku Radzie Miejskiej .

Dodatkowo sporządzane będą również sprawozdania rzeczowo – finansowe z zakresu wspierania rodziny, które przekazane zostaną wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

10. PODSUMOWANIE

Program Wspierania Rodziny jest zgodny z kierunkiem i działaniami określonymi w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Nowogród Bobrzański na lata 2016-2022.

Program zakłada tworzenie korzystnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzin na terenie miasta i gminy oraz poprawy jakości ich życia. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, a rodzinie będą stwarzane możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami, co zwiększy jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku. Ważnym elementem powodzenia w zakresie realizacji programu jest ścisła współpraca instytucji i osób odpowiedzialnych za wsparcie rodzin i dzieci w różnych sferach: zdrowia, wychowania, edukacji, kultury, aktywności i samorządności obywatelskiej oraz podejmowanie skoordynowanych działań na rzecz rodzin z terenu miasta i gminy.

